

Asia

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisen pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevan ilmoituksen hyväksynnästä.

Ilmoituksen tekijän nimi

Neste Oyj/Porvoon jalostamo

Puhdistettava alue

Sijainti	Porvoon kaupunki, Kilpilahti Jalostamontie 36
Kiinteistötunnus	638-463-1-68
Omistaja	Neste Oyj

Asian vireilletulo, vireilletulon peruste sekä viranomaisen toimivalta

Neste Oyj:n Porvoon jalostamolla on suunniteltu laajennettavan yhdeksää muuntamoita. Myös kaapelikanavia avataan ja niihin asennetaan uusia kaapeleita. Osa kaivutyöstä tapahtuu pilaantuneeksi epäilyillä alueilla ja on todennäköistä, että kaivutöiden yhteydessä joudutaan käsittelemään pilaantuneita maa-aineksia.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti pilaantuneen maaperän puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitus on tehtävä riittävän ajoissa kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen vaiheen aloittamista. Ilmoitus pilaantuneen maaperän puhdistamisesta toimitettiin Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (myöhemmin Uudenmaan ELY-keskus) 10.11.2019. Ilmoitusta täydennettiin 17.12.2019.

Kunnostettavan alueen kuvaus

Toiminta kiinteistöllä

Porvoon jalostamo on toiminut vuodesta 1965 lähtien. Öljynjalostamon toiminnasta on vuosikymmenien aikana päässyt öljyhiilivetyjä maaperään.

Jalostamon säiliöalueella laajennetaan vanhoja muuntamoita sekä asennetaan uutta kaapelikanavaa vuosina 2020–2022. Kaapelikanavia ava-

taan pääasiassa muuntamoiden välittömässä läheisyydessä. Kaivukohde on esitetty liitteessä 1.

Ympäristö, lähimmät häiriintyvät kohteet ja kaavoitustilanne

Puhdistettavat kohteet sijaitsevat Porvoon Kilpilahdessa öljynjalostamon alueella.

Kiinteistö on merkitty rakennuskaavassa teollisuus- ja varastoalueeksi. Jalostamon alueen käyttötarkoitus ei ole muuttumassa.

Alueen maaperä-, pohja- ja pintavesiolosuhteet

Toimenpidealue on lähes kokonaan rakennettua aluetta ja alkuperäiset maamassat on joko poistettu tai peitetty täyttömaalla. Täyttömaakerroksen alla on yleensä savikerros ja moreenia. Alueella on louhittu kalliota ja paikoin kallion pinta kohoaa maapeitteiden yläpuolelle.

Alue ei sijaitse tärkeällä tai vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella. Alueen pinta- tai pohjavesiä ei käytetä juoma- tai talousvetenä. Kilpilahden teollisuusalue on jaettu 17 valuma-alueeseen, joista jokaisen vedenjakajat ja pinta- sekä pohjaveden purkautumiskohdat on määritetty. Porvoon jalostamon toiminta ja vaikutukset jakautuvat kahdeksalle valuma-alueelle. Säiliöalue sijoittuu kuudelle eri valuma-alueelle.

Osa säiliöalueesta sijoittuu valuma-alueelle 5, joka on jaettu kahteen osa-alueeseen, 5a (pohjoisosa) ja 5b (eteläosa). Eteläisellä osa-alueella sijaitsee pääosa öljynjalostamon tuotantolaitoksista sekä noin kolmannes säiliöalueesta. Alueella on tehty mittavia täyttöjä, mutta aluetta on myös osin louhittu rakentamista varten. Pohjoisen osa-alueen kaakkoisosaa on rakennettua säiliöaluetta. Luoteisosaa hallitsee kallioruhjevyöhyke D, joka kulkee alueen poikki koillinen-lounas -suunnassa päättyen mereen. Pintavesien päävirtaussuunta alueella on pohjoiseen. Alueen läpi kulkee laaksossa oja, johon alueen vedet laskevat ja joka vuorostaan laskee Kartanonlahden puroon. Alueen pohjoisosassa sijaitsee kolme tarkkailussa olevaa pohjavesiputkea (G5a1, G5b1 ja K5b2). Alueen kaivukohteista on merelle matkaa noin kilometri.

Osa säiliöalueesta sijoittuu valuma-alueelle 6. Lisäksi valuma-alueella sijaitsevat jalostamon jätevedenpuhdistamo ja satamatoimintoja. Pintavedet ja todennäköisesti myös pohjavesi purkautuvat mereen satama-alueella. Kaivukohteista on merelle matkaa noin 0,5–1 kilometriä. Valuma-alueen pohjavettä tarkkaillaan havaintoputkista G61 ja G62.

Valuma-alueilla 16 ja 17 sijaitsee osa säiliöalueesta. Alueelta tulevat pintavedet virtaavat kahta ojaa pitkin mereen. Alueen pohjavesiä tarkkaillaan havaintoputkesta G171.

Valuma-alueella 18 sijaitsee osa säiliöalueesta. Säiliöalue on rakennettu osin korkean penkereen päälle, jonka alta purkautuu vettä. Alueelta pur-

kautunut vesi virtaa pintavesien kokoomaajana toimivaa ojaa pitkin mereen. Alueen pohjavettä tarkkaillaan havaintoputkesta G18.

Pilaantumista koskevat tiedot

Maaperän pilaantuminen aiheutuu pääasiassa öljyhiilivedyistä. Porvoon jalostamolla jalostetaan raakaöljystä erilaisia öljytuotteita sekä moottoribensiinin komponentteja (MTBE, ETBE, TAME ja TAE). Raakaöljyssä tai raskaammissa öljyjakeissa ei ole sellaisia määriä PAH-yhdisteitä tai metalleja, että niiden valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 säädetty ylemmät ohjearvot ylittyisivät em. öljyjakeilla pilaantuneessa maaperässä.

Jalostuksessa käytetään pienempiä määriä apuaineita ja -kemikaaleja (lipeä ja amiineja). Säiliöalueella on varastoitu ja siirretty pääasiassa raakaöljyä, tuotekomponentteja, öljytuotteita ja lisäaineita. Tuotteisiin lisätään erilaisia niiden ominaisuuksia parantavia lisäaineita mm. voiteluvuuslisäainetta, suodatettavuuslisäainetta ja setaaniluvun korottajaa, jotka usein ovat aromaattiseen liuottimeen liuotettuja polymeerejä. Jos kaivualueen läheisyydessä on käsitelty tai varastoitu esim. lisäaineita tai kemikaaleja otetaan se huomioon pilaantumisarviossa, poistettujen pilaantuneiden maiden käsittelyssä ja jäännöspitoisuusmäärittämisessä.

Rakennustöiden yhteydessä arvioidaan kaivettavan maa-aineksia 1 350 m³, joista pilaantuneita arvioidaan olevan 675 m³.

Maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointi

Kaivukohteet sijaitsevat teollisuusalueella. Kaivualueilla ei työskennellä vakituisesti eikä altistuminen esim. hengityksen kautta (maan pölyäminen tai haitta-aineiden haihtuminen) näin ollen ole todennäköistä. Kaivualueet eivät sijaitse tärkeällä tai vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella ja alueen pinta- ja pohjavesiä ei käytetä talous- tai juomavetenä. Alueen läheisyydessä ei viljellä ravintokasveja ja sen välittömässä läheisyydessä ei ole asuinrakennuksia. Edellä esitetyn perusteella kaivualueilla voidaan pilaantuneisuuden arviointiin käyttää valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 säädettyjä ylempiä ohjearvotasoja.

Esitetty puhdistussuunnitelma

Puhdistusmenetelmä ja työn toteuttaminen

Porvoon jalostamon muuntamoiden ja kaapelikanavien rakennustöiden kaivualueilta poistetaan asennus- ja perustustöiden vaatimassa laajuudessa maa-aineksa, jonka öljyhiilivetyjen pitoisuudet ylittävät valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 säädetty ylemmät ohjearvot.

Maaperän puhdistus tehdään massanvaihtona. Kaivutyö tehdään maanpinnasta alaspäin kaivamalla. Kaivutyön edetessä pilaantuneet maa-

nekset erotellaan. Muuntamoiden perustustöissä kaivussyvyys on noin 2,5 metriä ja kaapeleiden asennustöissä noin yhden metrin.

Pilaantuneeksi epäiltyjä maa-aineksia välivarastoidaan niiden analysoimisen vaatiman ajan kaivannon läheisyydessä läpäisemättömällä alustalla peitettynä. Tarvittaessa pilaantuneet maa-ainekset varastoidaan väliaikaisesti siirtolavalla, joka sijoitetaan viemäroidylle lämmönvaihtimen pesupaikalle tai säiliöalueen viemäroityyn altaaseen.

Työn aikainen näytteenotto

Maa-ainekset luokitellaan kaivuvaiheessa aistinvaraisesti tai kenttätestillä ja osa tuloksista varmistetaan laboratorioanalysein. Poistetuista maista otetaan näytteet niin, että eriaikaisesti pilaantuneiden maiden öljyhiilivetytypitoisuudet tulevat luotettavasti selvitettyiksi. Näytteet otetaan kokoomanäytteinä siten, että enintään 50 m³:n suuruudesta kasasta otetaan kokoomanäyte, joka koostuu 15–25 samansuuruisesta, tilavuudeltaan vähintään 0,1 litran osanäytteestä. Osanäytteet edustavat tutkittavaa maa-ainesta. Kokoomanäytteen minimi-tilavuutta voidaan kohteesta riippuen tarvittaessa muuttaa. Kokoomanäyte sekoitetaan huolellisesti ja siitä otetaan näyte (n. 0,5–1 litraa) laboratorioanalyysiä varten.

Pilaantuneen maa-aineksen poistamisen jälkeen kaivun alueen maaperän jäännöspitoisuudet määritetään kaivantojen seinämistä ja pohjista otetusta kokoomanäytteistä. Kokoomanäytteet koostuvat vähintään kuudesta samansuuruisesta, tilavuudeltaan vähintään 0,1 litran, osanäytteestä. Seinämänäytteitä otetaan siten, että yksi kokoomanäyte edustaa syvyyssuunnassa noin kahden metrin ja pituussuunnassa enintään noin 20 metrin aluetta. Kaapelikaivannosta otetaan yksi seinämänäyte 15 metrin matkalta. Kaivannon pohjalta otetaan yksi kokoomanäyte jokaista noin 10 m x 10 m:n suuruista aluetta kohti. Kallioon ulottuvista kaivannoista tehdään merkintä näytteenottopöytäkirjaan. Jäännöspitoisuusnäytteistä analysoidaan laboratoriossa öljyhiilivetyjakeet C₁₀–C₂₁ ja C₂₂–C₄₀. Mikäli maaperätutkimuksissa tai poistettujen maa-ainesten analyyseissä on todettu merkittäviä määriä haihtuvia yhdisteitä, analysoidaan myös bensiinijakeet C₄–C₁₀ sekä BTEX -yhdisteet.

Pilaantuneen maan käsittely

Rakennusteknisesti täyttöön soveltuvat maa-ainekset, joiden öljyhiilivetyjen pitoisuudet alittavat ylemmät ohjearvot, palautetaan kaivantoon.

Maa-ainekset, joiden öljyhiilivetytypitoisuus alittaa laboratorioanalyysissä tai kenttämittauksissa kynnysarvon 300 mg/kg, hyötykäytetään muualla jalostamon alueella.

Maa-ainekset, joiden öljyhiilivetyjen pitoisuudet ylittävät ylemmät ohjearvot, ja maa-ainekset, joiden öljyhiilivetyjen pitoisuudet alittavat ylemmät ohjearvot, mutta ne eivät rakennusteknisesti sovellu hyötykäyttöön, toi-

mitetaan käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseisen jätteen käsittely.

Pilaantuneet maat kuljetetaan luvanvaraiseen käsittelylaitokseen, kun kukin asennus- tai perustustyö tai työn etenemisen kannalta sopiva osa siitä on saatu päätökseen ja poistetut maa-ainekset luokiteltu pitoisuuksien mukaan. Pilaantuneiden maiden kuljetuksesta sovitaan etukäteen käsittelypaikan omistajan kanssa. Kuormat peitetään kuljetuksen ajaksi ja kuljetuksista tehdään siirtoasiakirja.

Pilaantuneen veden käsittely

Kaivantoon mahdollisesti kertyvä vesi pumpataan öljyisten vesien viemärijärjestelmän kautta Porvoon jalostamon jätevesilaitokselle. Jos kaivantoon kunnostustöiden päätyttyä kertyy vettä, siitä otetaan edustava näyte. Jos veden pinnalla on öljykalvo, se todetaan öljyhiilivedyillä pilaantuneeksi eikä siitä oteta näytettä.

Terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisy

Jalostamon henkilökunta valvoo työkohteita ja varautuu kaasumittauksiin erityisesti työn edetessä pilaantuneiksi epäilylle alueelle. Työ keskeytetään havaittaessa jotakin poikkeavaa ja tarvittaessa käytetään hengityssuojaimia.

Avoimet kaivannot merkitään tarpeen mukaan.

Tiedottaminen, kirjanpito ja raportointi

Neste Oyj ilmoittaa Uudenmaan ELY-keskukselle ja Porvoon kaupungin ympäristönsuojelutoimistolle kaivutöiden alkamisesta ja tarvittaessa päättymisestä. Puhdistustyön aikana ilmoitetaan valvontaviranomaisille, mikäli kenttähavainnot osoittavat muutostarpeita kunnostustyön toteuttamisessa tai massamäärät poikkeavat huomattavasti ennalta arvioidusta.

Massamäärältään yli 500 m³ olevista puhdistustöistä laaditaan erillinen loppuraportti ja tätä pienemmät puhdistukset raportoidaan yhtiön vuosiraportoinnin yhteydessä.

Viranomaisen ratkaisu

Uudenmaan ELY-keskus on tarkastanut Neste Oyj:n/ Porvoon jalostamon ilmoituksen, joka koskee pilaantuneen maan poistoa vuosina 2020–2022 tehtävien muuntamoiden ja kaapelikanavien rakennustöiden yhteydessä Porvoon Kilpilahdessa kiinteistöllä RN:o 638-463-1-68, ja hyväksyy sen seuraavin määräyksin:

Puhdistuksen tavoitepitoisuudet

1. Porvoon jalostamolla vuosina 2020–2022 tehtävien muuntamoiden ja kaapelikanavien rakennustöiden kaivualueilta on poistettava maa-ainekset, joiden öljyhiilivetyjen keskitisleiden ($>C_{10}-C_{21}$) ja/tai raskaiden öljyjakeiden ($>C_{21}-C_{40}$) pitoisuudet ylittävät valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaiset ylemmät ohjearvotasot.

Kaivutyön aikaiset maaperätutkimukset

2. Rakennustöiden aikana on otettava näytteitä kaivettavasta maa-aineksesta sen haitta-ainepitoisuuksien tarkastamiseksi. Näytteet on otettava siten, että eri käsittelypaikkoihin toimitettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet on edustavasti selvitetty.

Jos tutkimuksissa käytetään tarkoitukseen soveltuvaa kenttämitta-usmenetelmää, on kenttämittaustuloksista vähintään joka kymmenennen näytteen, kuitenkin vähintään kahden näytteen tulos jokaiselta kaivualueelta, tarkastettava laboratoriomittauksilla. Laboratorionäytteistä on analysoitava vähintään öljyhiilivetyjen keskitisleiden ($>C_{10}-C_{21}$) ja raskaiden öljyjakeiden ($>C_{21}-C_{40}$) pitoisuudet ja tarvittaessa bensiinihiilivetyjen (C_5-C_{10}) ja BTEX -yhdisteiden sekä mahdollisesti muiden kaivutöiden aikana esiin tulevien haitta-ainesten pitoisuudet.

Alueen yleinen hoito ja järjestys

- 3.1. Pilaantuneiden maiden kaivutyön aikana on huolehdittava, ettei kaivualueelle pääse tai siellä oleskele asiaankuulumattomia henkilöitä. Tarvittaessa pilaantuneen maan kaivualueet on erotettava muista alueista aidalla, puomeilla tai lippusiimalla. Lisäksi alueet on varustettava pilaantuneen maaperän puhdistamisesta kertovin kyltein.

Pilaantuneen maa-aineksen kaivu, lastaus ja muut puhdistukseen liittyvät työvaiheet on suunniteltava ja toteutettava siten, että pilaantunutta maa-ainesta ei leviä ympäristöön. Puhdistustyön aikana on huolehdittava, ettei puhdistamisesta aiheudu haittaa tai vaaraa alueella tai sen lähistöllä oleskeleville eikä muuta terveys- tai ympäristöriskiä.

- 3.2. Kaivetut pilaantumattomat maa-ainekset ja eri käsittelypaikkoihin toimitettavat haitta-ainepitoiset maa-ainekset on pidettävä erillään kaivun, lastaamisen, välivarastoinnin ja kuljetuksen aikana.

Välivarastointi

4. Kaivettuja öljyhiilivedyillä ($>C_{10}-C_{40}$) pilaantuneita maa-aineksia voidaan tarvittaessa välivarastoida alueella esim. laboratorioanalyysin vaatiman ajan. Välivarastoinnin on oltava mahdollisimman lyhytaikaista eikä siitä saa aiheutua ympäristö- tai terveyshaittaa.

Kaivualueiden jäännöspitoisuudet

5. Pilaantuneen maa-aineksen poistamisen jälkeen on kaivantojen seinämistä ja pohjista otettava edustavia maanäytteitä. Näytteenotto-tiheys on valittava siten, että kaivannon seinämien ja pohjien haitta-aineiden jäännöspitoisuudet tulevat tarkasti ja luotettavasti selvite-tyksi. Jokaiselta pilaantuneen maan kaivualueelta on otettava kui-tenkin vähintään kaksi edustavaa näytettä. Näytteistä on analysoi-tava laboratoriossa vähintään kyseisellä kaivualueella tehdyissä tutkimuksissa todettujen haitta-aineiden pitoisuudet.

Pilaantuneiden maa-ainesten kuljettaminen

6. Pilaantuneet maa-ainekset on peitettävä kuljetuksen ajaksi. Pilaan-tuneen maa-aineksen kuljetuksesta on tehtävä siirtoasiakirja, joka on oltava mukana kuljetuksen aikana ja luovutettava jätteen vas-taanottajalle. Jätteen saa antaa kuljetettavaksi vain jätehuoltorekis-teriin hyväksytylle toiminnanharjoittajalle.

Haitta-ainepitoisten maa-ainesten käsittely

- 7.1. Pilaantuneet maa-ainekset on toimitettava ominaisuuksiensa mu-kaisesti ensisijaisesti hyödynnettäväksi ja toissijaisesti loppukäsi-teltäväksi vastaanottopaikkaan, jonka ympäristöluvassa on hyväk-sytty kyseisen jätteen käsittely.
- 7.2. Puhdistustyön yhteydessä kaivettuja maa-aineksia, joiden haitta-ai-nepitoisuudet ovat valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 säädetty-jen kynnysarvojen ja määräyksen 1.1. mukaisten puhdistuksen ta-voitepitoisuuksien välillä voidaan hyödyntää puhdistusalueen kai-vantojen täytöissä. Hyötykäytettyjen maa-ainesten haitta-ainepitoi-suudet ja sijoituspaikat on dokumentoitava. Selvitys maa-ainesten hyötykäytöstä on liitettävä määräyksessä 9.3. edellytettyyn puhdis-tuksen loppuraporttiin.

Pilaantuneen veden käsittely

8. Kaivannoista poistettava pilaantunut vesi on pumpattava öljyisten vesien viemärijärjestelmän kautta Porvoon jalostamon jätevesilai-tokselle tai toimitettava käsiteltäväksi muuhun laitokseen, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseisen jätteen käsittely.

Kunnostuksen päätyttyä kaivantoihin mahdollisesti kertyvästä ve-destä on otettava edustavia vesinäytteitä. Näytteistä on analysoi-tava laboratoriossa vähintään öljyhiilivetyjen keskitisleiden ($>C_{10}-C_{21}$) ja raskaiden öljyjakeiden ($>C_{21}-C_{40}$) pitoisuudet ja tarvittaessa bensiinihiilivetyjen (C_5-C_{10}) ja BTEX -yhdisteiden sekä mahdollisten muiden kaivualueella todettujen haitta-aineiden pitoisuudet. Jos

kaivantoveden pinnalla todetaan aistinvaraisesti öljykalvo, ei vesinäytettä tarvitse ottaa.

Tiedottaminen, valvonta, kirjanpito ja raportointi

- 9.1. Puhdistustyöhön on nimettävä henkilö, joka vastaa päätöksen määräyksien noudattamisesta ja puhdistustyön valvonnasta. Valvonnasta vastaavan nimi ja yhteystiedot sekä puhdistuksen aloittamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Uudenmaan ELY-keskukselle ja Porvoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toimenpiteiden aloittamista. Edellä mainituille tahoille on ilmoitettava myös tämän päätöksen mukaisten puhdistustoimenpiteiden lopettamisajankohta.
- 9.2. Mikäli puhdistustyön aikana todetaan pilaantuneen alueen olevan merkittävästi aiempaa arvioitua laajempi, näytetuloksissa todetaan merkittävästi aiemmasta poikkeavia haitta-ainepitoisuuksia tai muista poikkeuksellisista tilanteista sekä puhdistussuunnitelman mahdollisista muutostarpeista, on viipymättä ilmoitettava Uudenmaan ELY-keskukselle sekä Porvoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.
- 9.3. Työn aikana on pidettävä kirjaa maaperänäytteenotosta ja eri käsittelypaikkoihin toimitettavan maa-aineksen haitta-ainepitoisuuksista sekä pilaantuneen maa-aineksen määrästä ja sijoituskohteista.
- 9.4. Tämän päätöksen mukaisista puhdistustoimenpiteistä on tehtävä raportti, jossa on esitettävä puhdistustyön toteuttaminen ja karttapiirustus toteutuneista puhdistusalueista ja kaivusyvyyksistä, kuvaus työn aikaisista näytteenottomenetelmistä ja yhteenveto kaivutyön aikaisesta näytteenotosta, kirjanpitotiedot poistetuista haitta-ainepitoisista maa-aineksista, haitta-ainepitoisten maa-ainesten hyödyntäminen alueella, analyysitulokset puhdistetun maaperän haitta-aineiden jäännöspitoisuuksista ja näytteenottoa paikkojen sijainnit karttapiirustuksessa esitettyinä sekä yhteenveto mahdollisten vesinäytteiden analyysituloksista ja pilaantuneen veden poistamisesta ja käsittelystä. Raporttiin on liitettävä yhteenveto pilaantuneiden maa-ainesten siirtoasiakirjoista.

Raportti on toimitettava Uudenmaan ELY-keskukselle ja Porvoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle kahden kuukauden kuluessa kaivutyön loppuunsaattamisesta.

Massamäärältään alle 500 m³:ä olevista kunnostustoimenpiteistä voidaan tehdä vuosittain yksi yhteenvetoraportti, joka on toimitettava Uudenmaan ELY-keskukselle ja Porvoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Päätöksen perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle (ELY-keskus), jos puhdistaminen ei luvun 4 nojalla edellytä ympäristölupaa. Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Päätöksessä on annettava tarvittavat määräykset alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä ja tarkkailusta. (Määräykset 1.1.–9.4.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 2 luvussa on säädetty yleisistä velvollisuuksista, periaatteista ja kielloista kuten toiminnanharjoittajan selvillä-olovelvollisuudesta (6 §) sekä velvollisuudesta ehkäistä ja rajoittaa toimintansa ympäristövaikutuksia (7 §), maaperän pilaamiskiellosta (16 §) ja pohjaveden pilaamiskiellosta (17 §). (Määräykset 1.1.–8.)

Valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007) on säädetty maaperässä yleisimmin esiintyvien haitallisten aineiden kynnysarvot, alemmat ohjearvot ja ylemmät ohjearvot, joita käytetään apuna maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnissa. Mikäli yhden tai useamman haitta-aineen pitoisuus maaperässä ylittää kynnysarvon, on maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava. Maaperää pidetään yleensä pilaantuneena, jollei arvioinnista muuta johdu: 1) alueella, jota käytetään teollisuus-, varasto- tai liikennealueena, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn ylemmän ohjearvon; 2) muulla kuin 1 kohdassa tarkoitettulla alueella, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn alemman ohjearvon.

Öljynjalostamon alueella on aiempien kokemusten mukaan yleisesti kynnysarvon ylittäviä pitoisuuksia öljyhiilivetyjä $>C_{10}-C_{40}$. Valtioneuvoston asetuksen 214/2007 liitteessä on säädetty öljyhiilivedyille kynnysarvot, alemmat ohjearvot ja ylemmät ohjearvot on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Öljyhiilivetyjen kynnysarvot sekä alemmat ja ylemmät ohjearvot.

Haitta-aine	Kynnysarvo mg/kg	Alempi ohjearvo mg/kg	Ylempi ohjearvo mg/kg
Kevyet öljyjakeet ($>C_{10} - C_{21}$)		300	1 000
Raskaat öljyjakeet ($>C_{21} - C_{40}$)		600	2 000
Öljyjakeet ($>C_{10} - C_{40}$)	300		

Päätöksessä on hyväksytty puhdistussuunnitelmassa esitetyn mukaisesti Porvoon jalostamon alueella vuosina 2020–2022 tehtävien rakennustöiden kaivualueilla puhdistuksen tavoitepitoisuuksiksi öljyhiilivetyjen

ylemmät ohjearvotasot. Puhdistustavoitteet on katsottu riittäväksi alueen maankäyttö ja ympäristöolosuhteet huomioon ottaen. (Määräys 1.1.)

Kaivutyön aikaisella näytteenotolla selvitetään kaivettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet. Käsittelyyn toimitettavien maa-ainesten tutkiminen on edellytetty toteutettavaksi siten, että kenttämittaustulokset varmennetaan laboratoriossa maa-aineseräkohtaisesti ja että tulosten perusteella voidaan erotella toisistaan vaaralliseksi jätteeksi luokiteltavat pilaantuneet maa-ainekset, tavanomaiseksi jätteeksi luokiteltavat pilaantuneet maa-ainekset sekä kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset ja eri käsittelypaikkoihin toimitettavat maa-ainekset. (Määräys 2.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 209 §:n mukaan lain täytäntöönpanon edellyttämät mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. (Määräykset 2., 5., 8. ja 9.1.)

Asiattomien pääsy pilaantuneiden maiden kaivualueelle on edellytetty es-tettäväksi ja työmaa merkittäväksi kylteillä, jotta puhdistustyöstä ei aiheu-du vaaraa työmaan ulkopuolisille tahoille. Poistettavat pilaantunutta maa-ainesta sisältävät kuormat on edellytetty peitettäväksi ja haitta-ainepitoiset kaivetut maa-ainekset on edellytetty pidettäväksi erillään pilaantumatto-mista maa-aineksista, jotta haitta-ainepitoisista maa-aineksista ei aiheu-du haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräykset 3.1., 3.2. ja 6.)

Päätöksessä on hyväksytty öljyhiilivedyillä pilaantuneiden maa-ainesten lyhytaikainen välivarastointi siten, ettei siitä aiheudu ympäristö- tai terve-yshaittaa. (Määräys 4.)

Jätelain (646/2011) 13 §:ssä säädetään mm., ettei jätteestä tai jätehuol-losta saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. 15 §:ssä säädetään jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta. (Määräykset 2.–4., 6., 7.1., 8. ja 9.3.)

Jäännöspitoisuusnäytteenotolla todennetaan maaperän haitta-ainepitoi-suudet pilaantuneen maa-aineksen poistamisen jälkeen. Näytteenotolla varmennetaan edellytettyjen kunnostustavoitteiden toteutuminen. (Mää-räys 5.)

Jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan jätteen haltijan on laadittava siirto-asiakirja pilaantuneesta maa-aineksesta. Siirtoasiakirja on oltava muka-na jätteen siirron aikana ja se on annettava jätteen vastaanottajalle. Siir-toasiakirjat on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan. (Määräys 6.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain jätelain 11 luvun mukaiseen jätehuoltorekisteriin hyväksytylle kuljettajalle. (Määrä-ys 6.)

Jätelain (646/2011) 8 § edellyttää, että kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava jätelain etusijajärjestystä. Etusijajärjestyksen mukaan vain sellaiset jätteet, joita ei ole mahdollista uudelleenkäyttää, kierrättää tai hyödyntää, loppukäsittellään. (Määräykset 7.1. ja 7.2.)

Kaivetut pilaantuneet maa-ainekset toimitetaan käsiteltäväksi vastaanottoaikaan, jolla on voimassa oleva ympäristölupa käsitellä kyseisiä maa-aineita. Kaatopaikalle toimitettavien pilaantuneiden maa-ainesten kaatopaikkakelpoisuus arvioidaan kaatopaikoista annetun asetuksen 331/2013 mukaisesti. Alueelta poistettavat kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset on edellytetty toimitettaviksi asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottoaikaan. (Määräys 7.1.)

Päätöksessä on hyväksytty puhdistustyön yhteydessä kaivettujen haitta-ainepitoisuudeltaan valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisten kynnysarvojen ja ylempien ohjearvojen välissä olevien maa-ainesten hyötykäyttö kaivantojen täydyissä. Päätöksessä on edellytetty täydyissä hyötykäytettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksien ja sijoituskohteiden dokumentointia, jotta maa-ainekset voidaan huomioida asianmukaisesti tulevien kaivutöiden yhteydessä. (Määräys 7.2.)

Pilaantuneen veden poistamisella varmistetaan, etteivät vedessä olevat haitta-aineet pääse kulkeutumaan laajemmalle alueelle eivätkä aiheuta enempää maaperän pilaantumista tai muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräys 8.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 172 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen tiedoksisaantioikeudesta tehtävänsä suorittamista varten. Määräykset 9.1.–9.4. on annettu viranomaisvalvonnan kannalta.

Pilaantunutta maaperää puhdistettaessa tulee usein esille seikkoja, joihin ei ole ennakkotutkimuksista ja -suunnitelmista huolimatta pystytty varautumaan, esim. pilaantuneen alueen laajuus voi muuttua tai maaperässä todettavat haitta-ainepitoisuudet poikkeavat merkittävästi aiemmista tutkimuksista tai todetaan kokonaan uusia haitta-aineita. Tämän vuoksi valvontaviranomaisen voi olla tarpeen antaa uusia ohjeita tai määräyksiä työn aikana. (Määräys 9.2.)

Kirjanpidolla ja raportilla dokumentoidaan tehdyt näytteenotto-, kaivu- ja muut puhdistustoimenpiteet. (Määräykset 9.3. ja 9.4.)

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17, 85, 133, 136, 172, 190, 191, 209 §

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §

Jätelaki (646/2011) 6, 8, 13, 15, 29, 121, 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 3, 4, 11, 24 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista (331/2013) 3 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 770 €.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 55 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän päätöksen käsittelyyn kului 14 tuntia.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Neste Oil Oyj
Porvoon jalostamo

Sanna Honkimaa
(sähköisesti)

Tiedoksi

Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)
Porvoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Kuuluttaminen

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 §:n mukaisesti Uudenmaan ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus

ja kuulutettava päätös ovat nähtävillä Uudenmaan ELY-keskuksen verkkosivuilla.

Tietojärjestelmään merkitseminen

Kiinteistö on merkitty valtakunnalliseen Maaperän tilan tietojärjestelmään.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaimoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä 2. olevassa valitusosoituksessa.

Hyväksyntä

Tämä päätös on hyväksytty sähköisesti. Päätöksen on esitellyt ylitarkastaja Hanna Valkeapää ja ratkaissut ylitarkastaja Elina Kerko.

Liitteet

Liite 1. Puhdistettavien alueiden sijainnit
Liite 2. Valitusosoitus

Tämä asiakirja UUELY/13247/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/13247/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Valkeapää Hanna 14.01.2020 09:50

Ratkaisija Kerko Elina 14.01.2020 10:17

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Vaasan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) tarkemmin säädetään.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Jos kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Tavallisen kirjeen katsotaan tulleen vastaanottajan tietoon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään. Jos kyseessä on yleistiedoksianto tai julkinen kuulutus, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen/ kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot;
- se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite);
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut; ja
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja tai muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan päämiestä.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa Vaasan hallinto-oikeudelle.

Valitus liitteineen voidaan lähettää myös postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopio, sähköposti, sähköinen asiointipalvelu) toimitettavan valituksen tulee olla toimitettu siten, että se viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä on kokonaisuudessaan käytettävissä viraston vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä.

Valituksen ja liitteiden lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 €. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Puhelin: Kirjaamo 029 56 42780 (ma-pe klo 8.00-16.15)

Puhelinvaihde: 029 56 42611

Faksi: 029 56 42760

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>